

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2021, declarate de avocatul Dumitru Marinescu și de inculpatul

Munteanu Gheorghe xxxx.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>26.09.2018 – 08.04.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>24.06.2019 – 19.09.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>18.12.2019 – 08.09.2020,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>13.01.2021 – 24.03.2021,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>04.06.2021 – 23.06.2021.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 08 aprilie 2019, Munteanu Gheorghe a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 08.04.2019, cu includerea perioadei arestării preventive de la 23.09.2018 până la 08.04.2019.

2. Instanța de fond a reținut că inculpatul Munteanu G., întreținând relații de concubinaj cu Tărchilă Tatiana timp de 5 ani, cu care locuia în gospodăria sa proprie situată în or. xxxx, str. Xxxx, în seara zilei de 02.10.2012, între orele 18:00 și 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict cu concubina sa, acționând cu intenție directă urmărind scopul de a-i cauza acesteia suferințe fizice și psihice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorind, în mod conștient, survenirea acestor urmări, i-a aplicat ultimei multiple lovituri cu pumnii, picioarele și o cârjă peste tot corpul după care, fiul acesteia, Tărchilă Vladimir, care locuia împreună cu ei, fiind în stare de

ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict cu mama sa, știind cu bună seamă că dânsa a fost maltrată de Munteanu G., el acționând cu intenție directă și urmărind scopul de a-i cauza ultimei și-n continuare suferințe fizice și psihice, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste tot corpul. În rezultatul vătămărilor corporale și șocului traumatic, la 04.02.2012 Tărchilă T. a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 197C din xxxx, moartea Tatiane Tărchilă a survenit în urma șocului traumatic - hemoragie dezvoltată pe fundal de traumatism asociat: - traumă inclusă toraco - abdominală cu fracturi a coastelor 8,9,10,11,12 din dreapta și 1,2,10,11,12 din stânga cu rupturi a pleurei parietale și hemotorace pe dreapta circa 200 ml, ruptură a mezoului cu hemoperitoneum circa 500 ml, fractura ambelor oase a antebrațului drept și echimoze foarte multe, masive pe cap, corp. membre, plagă, infiltrări sangvine masive în țesuturile moi a capului, corpului, membrelor și conform acestui criteriu ce se califică ca vătămări corporale grave, fiind în legătură directă cu survenirea morții.

Aceste acțiuni au fost calificate în baza art. 201¹ alin.(3) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei.

Instanța a reținut că, inculpatul a pledat nevinovat și a declarat că noaptea a fost trezit de Maxim, care i-a zis că Vladimir o fugărește pe Tatiana cu cuvalda și a ieșit să-i liniștească. Personal nu a văzut cum Tatiana a fost lovită, Maxim a văzut totul. Noaptea a mai fost trezit de Tatiana, care l-a rugat să o ajute să se ducă în dormitor, deoarece se simte foarte rău. Nu a lovit-o pe Tatiana și nici nu s-a certat cu ea.

Totodată, vinovăția inculpatului se dovedește prin probele administrate.

Astfel, succesorul părții vătămate Tărchilă Natalia a comunicat, că Tatiana Tărchilă este mama sa. Pe data de 02.10.2012 a fost telefonată de fratele Volodea, care a rugat-o să vină să o ia pe mama Tărchilă Tatiana, deoarece ultima era în stare de ebrietate și făcea probleme. A doua zi, când l-a sunat pe fratele Volodea, acesta i-a comunicat că mama este plecată la vie. Când a mai telefonat, Munteanu G. a anunțat-o că mama nu s-a întors de la vie. Iar în a treia zi a aflat că mama sa a decedat. A doua zi, fratele când a telefonat-o pe mama, i-a zis că e bine. Tărchilă Mihail i-a zis că Munteanu G. o bătea cu pumnii și cu măciuca pe Tărchilă Tatiana. Din spusele lui Mihail a aflat că Munteanu G. a început să o bată. La fel, mai este un martor Pruteanu Gheorghe, care a comunicat că, Munteanu G. sărea cu cuțitul la bătaie la mama sa și când a văzut aceasta, a chemat taxiul.

Martorul Pruteanu Gheorghe a declarat că Gheorghe a vrut să-l liniștească pe Vladimir, să-l oprească și nu a văzut să o lovească sau să o taie. Declarațiile date la anchetă penală precum că ambii, Tărchilă Vladimir și Munteanu G. se izbeau s-o bată pe Tărchilă Tatiana nu corespund adevărului, deoarece el era în stare de ebrietate, instanța le-a considerat depuse pentru a-l ajuta pe Munteanu G. de a se eschiva de răspundere penală, deoarece martorul dat a depus aceste declarații și în cadrul cauzei penale, în care a fost condamnat Tărchilă Vladimir, conform sentinței Judecătoriei Hâncești din 20.06.2013.

Fiind audiat în cadrul anchetei penale în calitate de martor, declarațiile fiind date citirii în ședința de judecată, Pruteanu Gheorghe a declarat, că în ziua respectivă

Munteanu G., Tărchilă V. și Tărchilă T. erau toți trei în stare de ebrietate. Primii doi o trimiteau pe Tărchilă T. după vin și deoarece aceasta refuza, ei doi doreau s-o bată, iar el o apăra. Tărchilă V. s-a îndreptat spre Tărchilă T. cu un cuțit, aceasta era deja cu urme de bătaie pe față, a fugit într-o odaie și s-a încuiat. Munteanu G. și Tărchilă V. s-au pornit după ea să o bată, însă el i-a oprit, liniștindu-i.

Martorul Tărchilă (Șian) Mihail a indicat că Munteanu G. este bunicul său, iar Tărchilă T., bunica sa. Ține minte, când era mic, tata Tărchilă V. și bunelul o băteau pe bunica. Tata o bătea cu piciorul, iar bunelul - cu toporul. În timpul bătăii, el se afla în bucătărie. Bătaia care a avut loc afară nu a văzut-o. Susține că bunelul cerea bani de la bunica, iar aceasta nu dorea să-i dea, deaceia au bătut-o. Bunelul a început să o bată cu mâinile, apoi s-a dus după topor. Tatăl său nu avea nimic, însă lovea cu picioarele. Bunica era jos, consideră că bunelul ceva i-a făcut și deaceia ea a căzut jos. Mai departe s-a dus la vecinul Maxim apoi a fost luat. Pe buneii nu i-a mai văzut, iar pe tatăl său l-a văzut la judecată. Nimeni nu l-a învățat ce să vorbească, susține că toate s-au întâmplat acasă în Hâncești. Când a văzut ce se întâmplă, nu a mers la vecini să ceară ajutor. Mai declară că tatăl său se împăca bine cu bunica, doar când serveau se certau. Au mai fost cazuri când tatăl său o lovea pe bunica. Nu ține minte în ce părți ale corpului o lovea bunelul cu toporul pe bunica. Menționează că, tatăl său împreună cu bunelul o loveau pe bunica. Iar dimineața, când s-a trezit, nimeni nu era acasă și a plecat la Maxim. Susține că poliția a venit ziua și nu-și aduce aminte ce a declarat la urmărirea penală. Nu ține minte cine l-a dus la tanti Natașa.

Fiind audiat în cadrul anchetei penale, declarațiile fiind date citirii în ședința de judecată, martorul Tărchilă M. a declarat, că bunica Tărchilă T. a decedat deoarece a bătut-o bunelul Munteanu G. cu pumnii și picioarele, după care și cu un topor în cap, bunelul era beat și cerea de la ea bani. După asta a venit acasă tata Tărchilă V., care și el a bătut-o pe bunica. A mai declarat, că tata împreună cu Munteanu G. au ascuns în sarai hainele bunicii, inclusiv și toporul.

Conform informației 903 transmisă la xxxx de Urgența Hâncești, s-a anunțat că Tărchilă T., la data de xxxx a decedat la domiciliu.

Potrivit procesului - verbal de cercetare la fața locului din data de xxxx, gospodăria lui Munteanu G., amplasată în or. Hâncești, str. Xxxx este locul unde a fost găsit cadavrul T. Tărchilă.

Conform raportului de expertiză medico-legal nr. 197C din xxxx, moartea T. Tărchilă a survenit în urma șocului traumatic - hemoragie dezvoltată pe fundal de traumatism asociat: traumă închisă toraco-abdominală cu fracturi a coastelor 8,9,10,11,12 din dreapta și 1,2,10,11,12 din stânga cu rupturi ale pleurei parietale și hemotorace pe dreapta circa 200 ml, ruptură a mezoului cu hemoperitoneum circa 500 ml, fractură a ambelor oase ale antebrațului drept și multiple echimoze masive pe cap, corp și membre care sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave, fiind în legătură cauzală directă cu survenirea morții. Potrivit concluziei nominalizate, leziunile corporale depistate la cadavrul T. Tărchilă puteau fi cauzate și prin lovire cu pumnii, picioarele, alte obiecte dur contondente de foarte multe ori, fiind exclusă posibilitatea cauzării tuturor leziunilor corporale la cădere din poziție ortostatică ori de pe plan superior (f.d. 23-25).

Potrivit procesului - verbal de percheziție din 28.11.2012, la domiciliul lui Munteanu G. în or. Hâncești, str. Xxxx, în urma percheziției au fost depistate o cârjă, un maiou de culoare albă, un pulover, niște batiste și o cămașă, toate cu pete brune, asemănătoare sângelui. Obiectele ridicate au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive și anexate la materialele cauzei penale (f.d. 33).

Astfel, acțiunile inculpatului Munteanu G. întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membri al familiei, care a provocat decesul victimei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune deosebit de gravă, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, cea agravantă fiind – comiterea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, că infracțiunea comisă se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani.

3. Procurorul în Procuratura raionului Hâncești, Natalia Braila, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate cheltuielile pentru procedura de extrădare a inculpatului în sumă de 20.464,10 lei.

Apelanta a invocat că referitor la cheltuielile de judecată instanța de fond nu s-a expus.

Potrivit certificatului eliberat de Inspectoratul General al Poliției Direcția finanțe din 08.10.2018, la data de 23.09.2018 din Federația Rusă în Republica Moldova a fost extrădat Munteanu G. pentru tragere la răspundere penală.

Cheltuielile pentru procedura de extrădare au fost suportate din contul bugetului de stat și constituie suma de 20.464,10 lei. Prezentul certificat acuzatorul l-a prezentat în una din ședințele de judecată.

Or, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat - cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

3.1. Avocata Marina Bernicova, la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelanta a invocat că Tărchilă V. a fost condamnat prin sentința Judecătorei Hâncești din 20.06.2013, unde a fost indicat, că „Tărchilă Vladimir Mihail, locuind împreună cu mama sa - Tărchilă Tatiana în gospodăria concubinului ei - Munteanu Gheorghe, în or. Hâncești, str. Xxxx, în seara zilei de 02.10.2012, în jurul orelor 18.00-20.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict cu mama sa, cunoscând faptul că aceasta a fost maltratată în aceeași seară de către concubinul ei — Munteanu Gheorghe, acționând cu intenție directă și urmărind scopul de a-i cauza ultimei în continuare suferințe fizice și psihice, realizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind conștient survenirea acestor urmări, i-a aplicat mamei sale multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste tot corpul, care au dus la decesul acesteia”.

Astfel, s-a indicat despre aplicarea loviturilor mamei lui Tărchilă V. și că anume ultimul i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele, care au dus la decesul mamei.

În dosarul dat, s-a schimbat poziția acuzatorului de stat în ceea ce privește acțiunile lui Munteanu G. și s-a indicat că „Munteanu Gheorghe, întreținând relații de concubinaj cu Tărchilă Tatiana timp de 5 ani, cu care locuia în gospodăria sa proprie situată în or. Hâncești, str. Xxxx, seara zilei de 02.10.2012, între orele 18:00 și 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict cu concubina sa, acționând cu intenție directă și urmărind scopul de a-i cauza acesteia suferințe fizice și psihice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorind, în mod conștient, survenirea acestor urmări, i-a aplicat ultimei multiple lovituri cu pumnii, picioarele și o cârjă peste tot corpul după care, fiul acesteia, Tărchilă Vladimir, care locuia împreună cu ei, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict cu mama sa, știind cu bună seamă că dânsa a fost maltrată de Munteanu Gheorghe, el, acționând cu intenție directă și urmărind scopul de a-i cauza ultime și-n continuare suferințe fizice și psihice, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste tot corpul. În rezultatul vătămarilor corporale și șocului traumatic, la xxxx Tărchilă Tatiana a decedat”.

În dosar s-a schimbat descrierea evenimentelor petrecute, și anume s-a indicat că victima a decedat în urma vătămarilor corporale primite și nu cum a fost indicat în dosarul examinat împotriva lui Tărchilă Vladimir, precum că după loviturile aplicate de ultimul a survenit decesul victimei. În baza cărui temei procurorul a făcut această concluzie, care este motivul, nu a fost indicat în dosarul penal.

Munteanu G., a fost audiat în calitate de martor și a povestit tot ce cunoștea pe cazul dat. Ulterior, având o stare materială grea, el a plecat la muncă peste hotarele RM. El nu cunoștea despre faptul că în privința lui pe 13 decembrie 2012 a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire pe faptul maltratării Tatiane Tărchilă.

Până la finisarea examinării cauzei penale, procurorul nu a exclus proba - audierea lui Munteanu G. în calitate de martor din xxxx pe marginea evenimentelor din 02.10.2012, din materialele dosarului penal conform prevederilor art. 290 Cod de procedură penală.

Instanța de fond nu s-a expus în sentință asupra situației create, necătând la faptul că apărarea a declarat despre aceasta în cadrul ședinței de judecată.

Totodată, instanța de fond urma critic să aprecieze declarațiile martorului Șian Mihail, care era foarte mic când au avut loc evenimentele, mai mult ca atât, el nu putea să explice divergențele din declarații și a comunicat, că nu-și aduce aminte toate acestea.

La emiterea sentinței de condamnare, nici nu s-a luat în considerație prevederile legislației internaționale în ceea ce se privește includerea în termenul de pedeapsă, a termenului extrădării persoanei.

Prin urmare, în ședința de judecată, acuzatorul de stat nu a prezentat nicio probă pertinentă și concludentă, ce ar fi demonstrat vina lui Munteanu G. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. În calitate de martori ai acuzării, au fost audiate rudele decedatei și a persoanei, care deja a fost condamnată pentru comiterea faptei prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal și care sunt persoane cointeresate pe dosar.

3.2 A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a indicat că instanța de fond neîntemeiat și-a bazat soluția pe declarațiile martorului Pruteanu Gheorghe date la urmărirea penală și nu a permis audierea în calitate de martori a vecinilor inculpatului, astfel a comis o eroare gravă de fapt.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a invocat că vis-a-vis de temeiurile de fapt și de drept invocate de recurenți, sentința este legală, întemeiată și motivată.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că potrivit certificatului eliberat de Inspectoratul General al Poliției Direcția finanțe din 08 octombrie 2018, la data de 23 septembrie 2018 din Federația Rusă în Republica Moldova a fost extrădat Munteanu Gheorghe pentru tragere la răspundere penală. Cheltuielile pentru procedura de extrădare au fost suportate din contul bugetului de stat și constituie 20.464,10 lei. Prezentul certificat acuzatorul de stat l-a prezentat în una din ședințele de judecată.

Totodată legislatorul a expus în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat. Inculpatul condamnat urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat, adică inculpatul urmează să suporte numai acele cheltuieli, care sunt în culpă procesuală.

5.1 Avocatul Dumitru Marinescu, la fel a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanțele inferioare au admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și anume fapta respectivă nu întrunește elementele infracțiunii or, a fost stabilit cu certitudine că Munteanu G. nu a participat la infracțiunea respectivă.

5.2. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea hotărârilor adoptate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de fond nu urma să țină cont de declarațiile pe care martorul Pruteanu Gheorghe le-a dat la urmărirea penală, or în ședința de judecată acesta a explicat că a semnat procesul-verbal de consemnare a declarațiilor, scris de polițist, fără să-l citească. A afirmat că prima instanță nu a audiat toți martorii care au fost la locul faptei și nu a fost audiat nici condamnatul Tărchilă Vladimir, însă au fost audiați martori care nu sunt în stare să comunice nimic important despre săvârșirea infracțiunii, dând declarații false. Martorul Papanaga Constantin a declarat că nu ține minte nimic relevant, a fost probabil influențat în acest sens. A invocat că prima instanță neîntemeiat nu a permis audierea în calitate de martori a vecinilor inculpatului, iar instanța de apel nu a luat cunoștință de materialele cauzei.

6. Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08 septembrie 2020, recursurile au fost admise, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Prin urmare, instanța de apel a analizat superficial materialele cauzei în partea compensării cheltuielilor judiciare suportate în speță pentru extrădarea inculpatului.

Totodată, instanța de apel nu s-a expus și nu a oferit nicio apreciere următoarelor motive esențiale invocate în apelurile părții apărării, și anume că instanța de apel nu s-a expus în nici un fel la argumentul apărării prin care s-a invocat faptul, că prin sentința Judecătorei Hâncești din 20 iunie 2013, Tărchilă Vladimir, care este fiul părții vătămate Tărchilă Tatiana, a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, pentru faptul, că ultimul a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele mamei sale, care au dus la decesul acesteia. Criticând sentința de condamnare a lui Munteanu G., apărarea a invocat că în speță, prima instanță nu a elucidat din care considerente s-a ajuns la concluzia că nu doar loviturile aplicate de Tărchilă V., dar și loviturile aplicate de Munteanu G. au dus la decesul părții vătămate Tărchilă T., însă aceste argumente au fost lăsate fără apreciere de către instanța de apel.

Atât în fața primei instanțe, cât și în cererea de apel apărarea a invocat că la f.d. 14 vol. I, este anexat procesul-verbal din 04 octombrie 2012 de audiere a lui Munteanu G. în calitate de martor, iar acuizarea nu a soluționat soarta acestei probe în coraport cu prevederile art. 290 alin. (1) Cod de procedură penală, însă aceste argumente au rămas fără soluționare.

La fel, din conținutul deciziei recurate nu a rezultat că instanța de apel a elucidat divergențele între declarațiile date de martorul Pruteanu Gheorghe la urmărirea penală și în ședința de judecată, precum și dintre declarațiile martorului minor Șian Mihail date în ședința primei instanțe și la urmărirea penală, mai ales în condițiile în care acest martor avea o vârstă fragedă la data comiterii infracțiunii, cu toate că aceste aspecte au fost evidențiate în cererea de apel.

Instanța de apel a trecut în revistă probatoriul administrat în dosar fără a oferi aprecierea acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală și prevederile art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală,

Sub acest aspect, partea apărării în apelurile sale a invocat necesitatea audierii vecinilor inculpatului precum și a lui Tărchilă Vladimir, care în opinia acestora pot elucidă unele circumstanțe pentru justa soluționare a cauzei, însă instanța de apel și la acest capitol nu a oferit careva răspuns, trecând peste această solicitare, ținând cont de faptul că partea apărării a solicitat achitarea inculpatului, fapt care poate afecta drepturile inculpatului la un proces echitabil.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2021, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat, iar apelurile procurorului și al avocatului au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpatul Munteanu Gheorghe s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 20.464,10 lei.

Termenul de executare a pedepsei a fost calculat din data pronunțării prezentei decizii, cu includerea în acest termen a perioadei reținerii și extrădării din 23.09.2017 până în prezent.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul Munteanu G., fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o și a declarat că împreună cu doi vecini serveau câte un pahar de vin. Între timp a intrat Tatiana, care era în stare de ebrietate și l-a lovit, după care s-a dus în altă cameră, iar el a urmat-o și i-a cerut să se liniștească. După aceasta, Tatiana a sărit peste fereastră și s-a dus la bar. A rugat-o să se întoarcă deoarece era beată. Menționează că, a dezbrăcat-o pe Tatiana de pantaloni. Când a adus-o pe Tatiana de afară era orele 21:00, aceasta era beată tare, dar nu a știut că a fost bătută. A așezat-o pe pat și s-a dus la culcare. Când s-a trezit, Vladimir și Maxim dormeau, iar Tatiana era la televizor, dar nu era bătută pe față. Apoi, Tatiana a decedat. Cu Vladimir se certa din cauză că acesta se certa cu Tatiana, el însă cu ea nu se certa și nu o bătea. Tot Vladimir o trimitea pe Tatiana după vin. Nu poate explica de ce nepotul Mihail a declarat că el a bătut-o pe Tatiana cu bărdița. Concretizează că cuvalda a luat-o din mâina lui Vladimir, el însă nu putea să o ridice, deoarece avea probleme cu piciorul. Susține că noaptea a fost trezit de Maxim, care i-a zis că Vladimir o fugărește pe Tatiana cu cuvalda și a ieșit să-i liniștească. El personal nu a văzut cum Tatiana a fost lovită, Maxim a văzut totul. Noaptea a mai fost trezit de Tatiana, care l-a rugat să o ajute să se ducă în dormitor. Tot atunci, aceasta i-a comunicat că se simte foarte rău. Vladimir a fugit, apoi a venit ambulanța și au întrebat de ce nu a anunțat mai devreme, însă Tatiana nu a dorit să sune și nici Vladimir nu a sunat. L-a rugat pe Maxim să anunțe la poliție cum s-a întâmplat totul. Concretizează că nu a lovit-o pe Tatiana și nici nu se certa cu ea. După înmormântarea Tatianeii, a plecat din țară.

Deși inculpatul, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond și apel, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia a fost pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care:

declarațiile succesului părții vătămate Tărchilă Natalia;

declarațiile martorului Pruteanu Gheorghe;

declarațiile martorului Tărchilă (Șian) Mihail;

informația "903" transmisă la xxxx de Urgența Hâncești, anunțându-se că Tărchilă Tatiana, la data de xxxx a decedat la domiciliu;

procesul-verbal de cercetare la fața locului din data de xxxx care reflectă gospodăria lui Munteanu G., amplasată în or. Hâncești, str. Xxxx și locul unde a fost găsit cadavrul Tatianeii Tărchilă;

raportul de expertiză medico-legal nr. 197C din xxxx, conform căruia s-a moartea Tatianeii Tărchilă a survenit în urma șocului traumatic - hemoragie dezvoltată pe fundal de traumatism asociat: traumă închisă toracoabdominală cu fracturi a coastelor 8, 9, 10, 11, 12 din dreapta și 1, 2, 10, 11, 12 din stânga cu rupturi ale pleurei parietale și hemotorace pe dreapta circa 200 ml, ruptură a mezoului cu hemoperitoneum circa 500 ml, fractură a ambelor oase ale antebrațului drept și multiple echimoze masive pe cap, corp și membre care sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave,

fiind în legătură cauzală directă cu survenirea morții. Potrivit concluziei nominalizate, leziunile corporale depistate la cadavrul Tatiane Tărchilă puteau fi cauzate și prin lovire cu pumnii, picioarele, alte obiecte dur contondente de foarte multe ori, fiind exclusă posibilitatea cauzării tuturor leziunilor corporale la cădere din poziție ortostatică ori de pe plan superior;

procesul-verbal de percheziție din 28.11.2012 la domiciliul lui Munteanu G. în or. Hâncești, str. Xxxx, prin care se atestă că, în urma percheziției au fost depistate o cârjă, un maiou de culoare albă, un pulover, niște batiste și o cămașă, toate cu pete brune, asemănătoare sângelui. Obiectele ridicate au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive și anexate la materialele cauzei penale.

Instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Munteanu G. încadrarea juridică corespunzătoare și anume art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei (în redacția Legii nr. 167 din 09.07.2010 ”pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, în vigoare din 03.09.2010).

Prin sentința Judecătorei Hâncești din 20 iunie 2013, Tărchilă Vladimir a fost condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa de închisoare pe termen de 10 ani, pentru faptul că, ”Tărchilă Vladimir, locuind împreună cu mama sa – Tărchilă Tatiana în gospodăria concubinului ei – Munteanu Gheorghe, în or. Hâncești, str. Xxxx, în seara zilei de 02.10.2012, în jurul orelor 18:00-20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict cu mama sa, cunoscând faptul că aceasta a fost maltrată în aceeași seară de către concubinul ei – Munteanu Gheorghe, acționând cu intenție directă și urmărind scopul de a-i cauza ultimei în continuare suferințe fizice sau psihice, realizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind conștient survenirea acestor urmări, i-a aplicat mamei sale multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste tot corpul, care au dus la decesul acesteia”.

Totodată, vinovăția inculpatului a fost demonstrată prin declarațiile martorului Pruteanu Gheorghe, date la faza urmăririi penale, prin care s-a confirmat că, Munteanu G., Tărchilă V. și Tărchilă T. erau toți trei în stare de ebrietate. Primii doi o trimeau pe Tărchilă T. după vin, însă Tărchilă T. nu dorea să se ducă și-i răspundea înapoi cu cuvinte necenzurate, după care și soțul ei, Munteanu G. a început să o numească cu cuvinte necenzurate pe Tatiana, spunându-i cu forța să se ducă după vin, după care ambii săreau la bătaie la Tatiana, dar el se implica între ei și nu le permitea să o bată pe Tărchilă T. Ei se linișteau, după care iarăși săreau la bătaie la Tatiana. Tărchilă V. s-a îndreptat spre Tărchilă T. cu un cuțit, aceasta era deja cu urme de bătaie pe față, a fugit într-o odaie și s-a încuiat. Munteanu G. și Tărchilă V. s-au pornit după ea să o bată, însă el i-a oprit, liniștindu-i. Tot din declarațiile martorului Pruteanu Gheorghe date la faza urmăririi penale rezultă că, ultimul a plecat de la domiciliul inculpatului, văzând că aceștia s-au liniștit. Așteptând taxiul, de el s-a apropiat Tatiana care l-a întrebat dacă se duce în s. Xxxx și atunci Tatiana l-a rugat să o aștepte puțin că merge

și ea, deoarece Vladimir și Gheorghe vor să o bată. El i-a spus că o așteaptă și ea s-a întors înapoi, s-a urcat în taxi și a așteptat vreo 5-10 minute. Văzând că Tatiana nu mai vine, crezând că aceasta s-a răzgândit, a plecat fără Tărchilă T. A doua zi dimineața a aflat de la Tărchilă Natalia că mama sa a decedat.

Declarațiile martorului Pruteanu Gheorghe au coroborat cu declarațiile martorului Tărchilă (Șian) Mihail care a declarat că, bunica Tărchilă T. a decedat, deoarece bunelul Munteanu G. a bătut-o cu pumnii și picioarele, după care și cu un topor în cap. Bunelul era beat și cerea bani de la ea. După aceasta, a venit acasă tatăl, Tărchilă V. care și el a bătut-o pe bunica. A mai declarat că, tatăl Tărchilă V. împreună cu Munteanu G. au ascuns în sarai hainele bunicii, inclusiv și toporul.

În ceea ce privește declarațiile martorului Pruteanu Gheorghe date în cadrul ședinței de judecată și potrivit căruia, ultimul nu a indicat că nu susține declarațiile date la faza urmăririi penale, pe motiv că, aceste declarații au fost depuse după ce servise băuturi alcoolice, declarațiile au fost scrise de polițist, care nu i-a citit procesul-verbal de audiere, dar i-a cerut să semneze, acestea au fost apreciate critic, deoarece în cadrul ședinței de judecată, nu a fost administrată nicio probă care să confirme cele invocate de către martor, ultimul nu a formulat careva plângeri față de ofițerul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de audiere a martorului.

Modificarea de către martorul Pruteanu Gheorghe a declarațiilor sale pe parcursul desfășurării procesului penal nu constituia temei de a considera că cele declarate la faza urmăririi penale nu corespund realității, or, anume declarațiile date la faza urmăririi penale coroborează cu celelalte probe administrate la dosar, dintre care declarațiile martorului Tărchilă (Șian) Mihail, precum și cu circumstanțele de fapt constatate prin sentința Judecătoriei Hâncești din 20 iunie 2013.

Tot sub aspectul mijloacelor de probă care au demonstrat culpabilitatea inculpatului în comiterea faptelor prejudiciabile, ca fiind pertinente și concludente declarațiile succesului părții vătămate Tărchilă Natalia care a indicat că, Tărchilă Mihail i-a zis că Munteanu G. o bătea cu pumnii și măciuca pe Tărchilă T., Tărchilă Mihail a văzut cum a fost lovită Tărchilă T., dar și declarațiile martorului Șian Tatiana care a indicat că, la înmormântare a auzit că, Tărchilă T. a fost omorâtă, și anume că, Tărchilă V. și Munteanu G., fiind în stare de ebrietate, au omorât-o pe Tatiana.

Ori, la data comiterii faptei prejudiciabile, inculpatul se afla în relație de concubinaj cu partea vătămată Tărchilă T., fapt confirmat atât de către inculpat și de succesul legal al părții vătămate Tărchilă Natalia, cât și de martorii audiați Pruteanu Gheorghe, Șian Tatiana, Tărchilă (Șian) Mihail.

Sub aspectul laturii obiective, fapta prejudiciabilă comisă de inculpat s-a exprimat prin acțiunea manifestată fizic, prin aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii și picioarele și cu o cârjă peste tot corpul părții vătămate, fapt ce rezultă din aprecierea prin coroborare a declarațiilor succesului legal al părții vătămate Tărchilă Natalia, declarațiile martorilor audiați Pruteanu Gheorghe, Șian Tatiana, Tărchilă (Șian) Mihail, cauzarea urmărilor prejudiciabile sub forma decesului părții vătămate (agravată reglementată la lit. c) alin. (3) art. 201¹ Cod penal) și legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmărirea prejudiciabilă, fapt confirmat prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 197C din xxxx.

Inculpatul a acționat cu intenție directă, ultimul dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări.

Sunt nefondate alegațiile ce țin de faptul că, instanța de fond urma să aprecieze critic declarațiile martorului Tărchilă (Șian) Mihail, deoarece ultimul era foarte mic atunci când au avut loc evenimentele și nu a putut să explice divergențele din declarații și a comunicat că nu-și aduce aminte toate acestea, or, martorul a fost audiat la vârsta care legea procesual penală permite audierea acestuia în calitate de martor potrivit art. 90 Cod de procedură penală, mai mult ca atât, ultimul a relatat evenimentele așa cum le-a perceput el, în funcție de vârsta acestuia (bunelul Munteanu Gheorghe cerea bani de la bunica, iar aceasta nu dorea să-i dea, de aceea au bătut-o, bunelul a început să o bată cu mâinile, apoi s-a dus după topor. Bunica era joc, consideră că bunelul ceva i-a făcut și de aceea a căzut jos).

Este neîntemeiată și solicitarea apărării de a aprecia critic declarațiile martorului Tărchilă (Șian) Mihail pe motiv că, ultimul nu a putut să explice divergențele din declarații, or, acest fapt poate fi explicat prin vârsta fragedă a martorului, precum și prin faptul că, dânsul a fost martor a unor evenimente, care au avut impact negativ asupra dezvoltării sale psihice și emoționale.

Ori, acele divergențe care sunt evidențiate de către avocat în declarațiile martorului Tărchilă (Șian) Mihail nu afectează în nicio măsură relevanța, concludența și veridicitatea acestor declarații, deoarece atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată, martorul a confirmat că ”bunelul Munteanu G. o bătea pe bunica Tărchilă T. ”.

Este nefondată și versiunea părții apărării ce ține de faptul că, în cadrul ședinței de judecată au fost audiați martori ai acuzării, rudele decedatei și a persoanei care deja a fost condamnată pentru comiterea faptei prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal și care sunt persoane cointeresate pe dosar, deoarece circumstanțele relatate de către martori, rudele părții vătămate Tărchilă T., au fost apreciate ca fiind pertinente și concludente tocmai în rezultatul coroborării acestora cu celelalte probe administrate la dosar de către acuzatorul de stat.

Mai mult, în speța deferită judecării se examinează o infracțiune de „violență în familie”, acțiunea căreia a avut loc în familie, la domiciliul familiei, respectiv, și cercul martorilor care au fost audiați este format în primul rând de membrii familiei și care au asistat la aceste evenimente (spre exemplu, martorul Tărchilă (Șian) Mihail), dar și persoane străine familiei (spre exemplu, martorii Pruteanu Gheorghe, Culeac Maxim).

Relevant a fost de a fi stabilit în ce măsură declarațiile rudelor părții vătămate, și care au fost audiați în calitate de martori au coroborat cu celelalte probe administrate la dosar, ceea ce în speță, s-a stabilit, fără careva divergențe, contradicții sau alte neclarități că, ansamblul de probe administrate la dosar de către acuzatorul de stat este într-o relație de coroborare și care în virtutea acestei legături au demonstrat culpabilitatea inculpatului Munteanu G. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Argumentele părții apărării ce țin de faptul că în dosarul dat s-a schimbat poziția acuzatorului de stat în ceea ce privește acțiunile lui Munteanu G. și s-a schimbat

descrierea evenimentelor petrecute, și anume s-a indicat că victima a decedat în urma vătămarilor corporale primite, nu și-au găsit confirmare în starea de fapt a cauzei.

Ori, prin ordonanța de începere a urmăririi penale din 04 octombrie 2012 s-a dispus începerea urmăririi penale conform elementelor calificative ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, pe faptul că ”la data de 02 octombrie 2012, aproximativ orele 17:00, Tărchilă Vladimir, aflându-se în stare de ebrietate în gospodăria lui Munteanu G., situată pe str. Xxxx din or. Hâncești, intenționat a aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului mamei sale Tărchilă Tatiana, soldate cu vătămări corporale care au provocat decesul victimei”.

Prin ordonanța din 13.12.2021 privind disjungerea cauzei penale s-a dispus de a disjunge din cauza penală cu nr. 2012200655 materialele în privința lui Munteanu Gheorghe.

În partea descriptivă a ordonanței, s-a indicat că, la data de 13.12.2012 învinuitului Tărchilă Vladimir i-a fost înaintată învinuirea concretizată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Tot la 13.12.2012 a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire a lui Munteanu G. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. Munteanu G. a părăsit domiciliul imediat după săvârșirea infracțiunii și locul aflării lui nu este cunoscut, fapt care împiedică la terminarea urmăririi penale și remiterea cauzei penale în judecată pentru examinare.

Prin ordonanța din 13.12.2012, s-a dispus punerea sub învinuire a lui Munteanu G., incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. Ordonanța de punere sub învinuire i-a fost adusă la cunoștință lui Munteanu G. la data de 24.09.2018 în prezența avocatului Badea Margareta.

Prin ordonanța din 19.12.2012 privind pornirea investigațiilor în vederea găsirii învinuitului s-a anunțat în căutare învinuitul Munteanu G.

Prin ordonanța din 28.12.2012 privind suspendarea urmăririi penale s-a dispus suspendarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2012200844 până la stabilirea locului aflării lui Munteanu Gheorghe.

Prin ordonanța din 23.10.2019 de reluare a urmăririi penale după suspendare s-a dispus reluarea urmăririi penale după suspendare pe cauza penală nr. 2012200844.

Prin ordonanța din 30.10.2017 privind suspendarea urmăririi penale s-a dispus suspendarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2012200844 până la extrădarea lui Munteanu G.

Prin ordonanța din 24.09.2018 de reluare a urmăririi penale după suspendare s-a dispus de a relua urmărirea penală după suspendare pe cauza penală nr. 2012200844.

Analizând materialele urmăririi penale, nu s-a constatat ca fiind demonstrat faptul că, ar fi modificată poziția acuzatorului de stat în ceea ce privește acțiunile lui Munteanu G., or, circumstanțe de fapt care au fost înaintate în învinuirea inculpatului, prin ordonanța de punere sub învinuire din 13.12.2012 - indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei sunt aceleași care au fost incriminate lui Munteanu G. prin rechizitoriu.

Respectiv, inculpatul Munteanu G. a fost informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit asupra naturii și cauzei acuzației

aduse împotriva sa, totodată, inculpatul a dispus de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale (art. 6 paragraf 3 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale).

Sunt nefondate argumentele părții apărării despre faptul că „se schimbă descrierea evenimentelor petrecute, și anume se indică că victima a decedat în urma vătămarilor corporale primite, și nu cum a fost indicat în dosarul examinat împotriva lui Tărchilă V., precum că după loviturile aplicate de ultimul a survenit decesul victimei, deoarece în cadrul cercetării judecătorești, prin probele care au fost administrate la dosar și care au fost apreciate supra, s-a constatat că, atât inculpatul Munteanu G., cât și Tărchilă V. (condamnat pentru această faptă prin sentința Judecătoriei Hâncești din 20 iunie 2013) au aplicat violența fizică față de partea vătămată Tărchilă T.

În acest sens, nu se impune o delimitare a acțiunilor de violență comise de inculpatul Munteanu G. și de Tărchilă V., sub aspectul calificării juridice-penale a faptei, deoarece ambii au acționat în calitate de autori, iar această situație a fost confirmată prin concluziile raportului de expertiză medico-legal nr. 197C din xxxx, a indicat că, moartea T. Tărchilă a survenit în urma șocului traumatic - hemoragie dezvoltată pe fundal de traumatism asociat: traumă închisă toraco-abdominală cu fracturi a coastelor 8, 9, 10, 11, 12 din dreapta și 1, 2, 10, 11, 12 din stânga cu rupturi ale pleurei parietale și hemotorace pe dreapta circa 200 ml, ruptură a mezoului cu hemoperitoneum circa 500 ml, fractură a ambelor oase ale antebrațului drept și multiple echimoze masive pe cap, corp și membre care sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave, fiind în legătură cauzală directă cu survenirea morții.

Potrivit concluziei nominalizate, leziunile corporale depistate la cadavrul T. Tărchilă puteau fi cauzate și prin lovire cu pumnii, picioarele, alte obiecte dur contondente de foarte multe ori, fiind exclusă posibilitatea cauzării tuturor leziunilor corporale la cădere din poziție ortostatică ori de pe plan superior.

Cu referire la argumentele părții apărării ce țin de faptul că, inculpatul Munteanu G. a fost audiat în calitate de martor la data de xxxx pe marginea evenimentelor din 02.10.2012, în conformitate cu art. 290 alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de urmărire penală, verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, pronunțându-se asupra acestora. Dacă procurorul constată probe obținute contrar prevederilor prezentului cod și cu încălcarea drepturilor bănuitului, învinuitului, prin ordonanță motivată, exclude aceste probe din materialele dosarului. Probele excluse din dosar se păstrează în condițiile art. 211 alin. (2) Cod de procedură penală.

Nici acuzatorul de stat, la întocmirea rechizitoriului și nici instanța de fond, la pronunțarea sentinței de condamnare nu a reținut cu titlu de probă – procesul-verbal de audiere a martorului Munteanu G. din xxxx. Respectiv, nici instanța de apel nu și-a întemeiat decizia de menținere a sentinței de condamnare în baza procesului-verbal din xxxx.

În contextul aprecierii probelor administrate la materialele cauzei penale, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, se respinge solicitarea avocatului

și a inculpatului privind pronunțarea unei sentințe de achitare în privința acestuia, or, în cursul judecării cauzei au fost administrate probe care au confirmat cu certitudine vina inculpatului în cele incriminate, iar cele invocate de apărător sub acest aspect au fost estimate drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărindu-se scopul evitării răspunderii penale.

Reieșind din probele prezentate de către partea acuzării și administrate în cadrul cercetării judecătorești de către instanța de judecată, s-a confirmat în totalitate vinovăția inculpatului Munteanu G. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, de către partea apărării nefiind prezentate careva probe pertinente și concludente sau careva argumente verosimile, care să combată probele acuzării administrate în vederea dovedirii vinovăției inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile.

Astfel, dezacordul părții apărării cu sentința instanței de fond este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de judecată a apreciat probele și circumstanțele cauzei, însă, împrejurările enunțate supra denotă în mod concludent că instanța de fond nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de apelant, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că a avut loc fapta de săvârșirea căreia a fost învinuit inculpatul, că această faptă a fost săvârșită de inculpat, fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fiind constatată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii, iar solicitarea formulată prin cererea de apel nu poate fi admisă.

Cu privire la vinovăția inculpatului Munteanu G. în săvârșirea faptei infracționale constatate, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală, s-a reținut în sarcina inculpatului componența de infracțiune prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei.

Ori, s-a constatat, în afara oricăror dubii rezonabile, în baza materialelor dosarului penal că acțiunile inculpatului cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

Decizia de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului pentru comiterea infracțiunii incriminate este fondată atât în baza probelor administrate de către acuzatorul de stat, care au fost cercetate și examinate atât în cadrul primei instanței, cât și în instanța de apel, cât și cu concursul analizei faptului dacă condamnarea este justificată, ”în afara oricăror dubii rezonabile” (hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978).

În acest sens, s-a reținut cu referire la procesul de apreciere a probelor că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a conturat standardul „dincolo de orice îndoială rezonabilă”, care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Existența unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil și instituie în sarcina acuzării obligația de a proba toate elementele vinovăției într-o manieră aptă să înlăture dubiul (hotărârea Bragadireanu contra României, 06 decembrie 2006; hotărârea Orhan contra Turciei din 18 iunie 2002).

Conform art. 229 alin. (1)-(2) Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Astfel, ținând cont de conduita procesuală a inculpatului, care a acționat cu rea-credință și s-a sustras de la urmărirea penală, a cauzat statului cheltuieli judiciare nejustificate necesare pentru extrădarea acestuia, instanța a încasat de la inculpat, în contul bugetului de stat cheltuielile judiciare legate de extrădarea acestuia din Federația Rusă în Republica Moldova, prin mecanismele prevăzute de legislația procesual penală.

În temeiul art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod procedură penală, urmează a fia admis apelul declarat de avocat împotriva sentinței în partea ce ține de calcularea termenului de executare a pedepsei, or, fiind întemeiate alegațiile părții apărării despre faptul că, în acest termen, urmează a fi inclusă perioada extrădării din 23.09.2017 (data reținerii inculpatului pe teritoriul Federației Rusiei, pe acest dosar penal) până în prezent.

Deși potrivit procesului-verbal de reținere, Munteanu G. a fost reținut în Republica Moldova la 23 septembrie 2018, la materialele cauzei a fost anexată informația prezentată de către Procuratura Generală, potrivit căreia Munteanu G. a fost reținut la 23 septembrie 2017, în Federația Rusă, de către autoritățile acestui stat fiind solicitate prezentarea actelor în vederea extrădării acestuia în Republica Moldova.

Respectiv, instanța de fond urma să includă în termenul de pedeapsă și termenul extrădării lui Munteanu G. din 23.09.2017, or, în caz contrar acest fapt contravine prevederilor art. 10 al Legii nr. 371-XVI din 01.12.2006 ”cu privire la asistența juridică internațională în materie penală”, potrivit căroră durata arestului efectuat în străinătate în îndeplinirea unei cereri de asistență juridică formulate de autoritatea Republicii Moldova în temeiul Codului de procedură penală și al prezentei legi este luată în calcul în cadrul procedurii penale a Republicii Moldova și se compută din durata pedepsei aplicate de instanța judecătorească națională.

8. Avocatul Dumitru Marinescu a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că s-a produs o eroare gravă de fapt asupra stabilirii vinovăției lui Munteanu G., acesta fiind audiat în calitate de martor.

Pe parcursul urmăririi penale, cât și în instanța de fond, acesta permanent a dat aceleași declarații, nu și-a schimbat poziția niciodată.

Principalul figurant și autorul acestei infracțiuni Tărchilă Vladimir și-a schimbat declarațiile de nenumărate ori atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond a dat declarații contradictorii, indicând la Munteanu G. că este persoana care a lovit în Tărchilă Tatiana, însă, aceste declarații urmau să fie apreciate critic, deoarece au fost făcute cu scopul de a induce în eroare instanța de judecată, indicând cu bună știință fals asupra lui Munteanu G. precum că acesta a săvârșit infracțiunea respectivă.

Martorul Culeac Maxim a declarat că nu a văzut ca Munteanu G. să o bată în acea zi pe Tărchilă T.

Martorul Pruteanu G. în ședința de judecată a declarat că Munteanu G. îi spunea lui Tărchilă T. să închidă gura, iar lui Tărchilă V. îi spunea să se liniștească.

Astfel, instanțele au admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și anume fapta respectivă nu a fost comisă de către Munteanu G., fiind stabilit cu certitudine că ultimul nu a participat la infracțiunea respectivă.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.

8.1. La **16 iunie 2021**, a declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Recurentul a invocat că probele prezentate în dosar nu au fost argumentate de instanțe, mai mult, nu s-a constatat în rezultatul cărei lovituri a survenit moartea victimei.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată la 28 aprilie 2021, în prezența avocatului Dumitru Marinescu, însă în lipsa inculpatului. Potrivit scrisorii anexate la materialele cauzei, acestuia i-a fost expediată o copie de pe hotărârea motivată (*f.d. 100, vol. III*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 28 aprilie 2021, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 28 mai 2021.

Totodată, recursul ordinar al inculpatului a fost expediat, prin intermediul oficiului poștal, la 14 iunie 2021 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 16 iunie 2021, adică peste termenul prevăzut de lege (*f.d. 143-144, vol. III, pct. 8.1. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar al inculpatului urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde (*pct. 8. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările precise, relevate în descriptivul hotărârilor atacate, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6

pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (pct. 8. din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeieri neargumentate legal de recurent.

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile succesului părții vătămate Tărchilă N., martorilor Sian T., Tărchilă (Șian) M., Pruteanu G. – date la faza urmăririi penale, informația 903 transmisă la xxxx de Urgența Hâncești că Tărchilă Tatiana, la data de xxxx a decedat la domiciliu, procesul - verbal de cercetare la fața locului din data de xxxx, procesul - verbal de percheziție din 28.11.2012, la domiciliul lui Munteanu G., raportul de expertiză medico-legal nr. 197C din xxxx că moartea Tatianeii Tărchilă a survenit în urma șocului traumatic - hemoragie dezvoltată pe fundal de traumatism asociat: traumă închisă toraco-abdominală cu fracturi a coastelor 8,9,10,11,12 din dreapta și 1,2,10,11,12 din stînga cu rupturi ale pleurei parietale și hemotorace pe dreapta circa 200 ml, ruptură a mezoului cu hemoperitoneum circa 500 ml, fractură a ambelor oase ale antebrațului drept și multiple echimoze masive pe cap, corp și membre care sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui criteriu se califică ca vătămări corporale grave, fiind în legătură cauzală directă cu survenirea morții, leziunile corporale depistate la cadavrul Tatianeii Tărchilă puteau fi cauzate și prin

lovire cu pumnii, picioarele, alte obiecte dur contondente de foarte multe ori, fiind exclusă posibilitatea cauzării tuturor leziunilor corporale la cădere din poziție ortostatică ori de pe plan superior, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei (*pct. 7. din decizie*).

În această consecutivitate este de reținut că argumentele recurentului că *Munteanu G. inițial a fost audiat în calitate de martor, că fapta nu a fost comisă de către Munteanu G., ultimul nu a participat la infracțiunea respectivă*, sunt nefondate, deoarece instanțele nu s-au referit sub nicio formă asupra unor eventuale declarații ale inculpatului în calitate de martor, iar vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate este dovedită elocvent și integral prin probele enunțate supra.

Totodată, la stabilirea pedepsei instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75, Cod penal, pedeapsa respectivă fiind motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 7. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 8. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea

instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul avocatului au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2., 3.1., 7. – 8. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct., 2), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Munteanu Gheorghe xxxx împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2021, pe motiv că este declarat peste termen.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Dumitru Marinescu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2021, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 16 iulie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun